Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005442

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-10-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копач Богдан Васильович
2. Bohdan V. Kopach

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-8477-6697

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Економіка підприємства

Місце роботи здобувача: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17184

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.21.45, 15.21.55, 15.41.47

Тема дисертації:

1. Психологічні відмінності формовияву релігійної толерантності у юнацькому і зрілому віці

2. Psychological features of the formation of Christian morality of student youth

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячене теоретичному обґрунтуванню та емпіричному вивченню психологічних відмінностей формовияву релігійної толерантності у юнацькому і зрілому віці. Актуальність теми пов'язана з необхідністю поглиблення психологічних уявлень про ставлення особистості до релігійної та нерелігійної світоглядної відмінності в умовах соціальних трансформацій, війни, вимушених переміщень і переоцінювання життєвих орієнтирів. Релігійна толерантність розглядається як здатність визнавати право іншої людини на власну релігійну або нерелігійну позицію, зберігаючи особисту світоглядну визначеність та регулюючи когнітивні, емоційно-оцінні й поведінкові реакції на значущу відмінність. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та емпіричне дослідження психологічних відмінностей формовияву релігійної толерантності у юнацькому і зрілому віці, визначення вікової специфіки її взаємозв'язків із ціннісними, сенсожиттєвими, рефлексивними, релігійно-світоглядними й життєво-досвідними характеристиками особистості, а також розроблення концептуальної моделі та психологічної програми розвитку й підтримки релігійної толерантності з урахуванням вікової специфіки. Об'єктом дослідження є релігійна толерантність

особистості. Предмет дослідження – психологічні відмінності структурної організації та формовияву релігійної толерантності у юнацькому і зрілому віці, її взаємозв'язки з ціннісними, сенсожиттєвими, рефлексивними, релігійно-світоглядними та життєво-досвідними характеристиками особистості. Для реалізації завдань використано комплекс теоретичних, емпіричних і статистичних методів. Теоретичний аналіз, порівняння, систематизація, синтез та узагальнення забезпечили уточнення психологічного змісту релігійної толерантності, її структурної організації та чинників вікової диференціації. Емпіричний комплекс охоплював авторську анкету «Формовияви релігійної толерантності особистості», PVQ-21 Ш. Шварца, Meaning in Life Questionnaire (MLQ), Self-Reflection and Insight Scale (SRIS-12), а також блок показників релігійно-світоглядного та життєвого досвіду. Під час розроблення авторської анкети застосовано експертне оцінювання змістової валідності, когнітивне інтерв'ювання та пілотування. Статистичне опрацювання охоплювало аналіз надійності, факторні процедури, міжгрупові порівняння, величини ефекту, кореляційний і множинний регресійний аналіз із робастними стандартними похибками HC3 та кластерний аналіз. Обґрунтовано п'ятикомпонентну структурну організацію релігійної толерантності, що охоплює когнітивний, емоційно-оцінний, ціннісно-смисловий, рефлексивно-регулятивний і поведінковий компоненти. Емпіричне порівняння показало, що вікове розмежування не зводиться до простого підвищення або зниження загального рівня толерантності. За відносної подібності когнітивного компонента виразніші відмінності виявляються в емоційно-оцінній, ціннісно-смисловій, рефлексивно-регулятивній та поведінковій складових; найбільше розмежування пов'язане з рефлексивно-регулятивним компонентом. Вікова специфіка простежується також у системі зв'язків релігійної толерантності з ціннісною сферою, наявністю і пошуком сенсу життя, саморефлексією, інсайтом та досвідом міжсвітоглядної взаємодії. На підставі конфігурації п'яти компонентів виокремлено інтегрований та обмежено інтегрований формовияви релігійної толерантності. Їх розмежування відображає ступінь узгодженості компонентів і не передбачає ототожнення обмежено інтегрованого профілю з інтолерантністю. На основі теоретико-емпіричної інтеграції результатів обґрунтовано віково диференційовані психологічні умови, ресурси й механізми розвитку та підтримки релігійної толерантності, побудовано концептуальну модель і розроблено психологічну програму з 12 занять. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що: вперше: – теоретично обґрунтовано й емпірично конкретизовано релігійну толерантність як інтегративне психологічне утворення, структурна організація якого охоплює когнітивний, емоційно-оцінний, ціннісно-смисловий, рефлексивно-регулятивний і поведінковий компоненти; – запропоновано авторську операціоналізацію п'ятикомпонентної моделі у формі анкети «Формовияви релігійної толерантності особистості», орієнтованої на диференційоване вивчення компонентів і характеру їх поєднання; – встановлено специфіку міжвікового розмежування формовияву релігійної толерантності: за відносної подібності когнітивного компонента виразніші відмінності виявляються в емоційно-оцінній, ціннісно-смисловій, рефлексивно-регулятивній та поведінковій складових; – емпірично виокремлено інтегрований та обмежено інтегрований формовияви релігійної толерантності та визначено особливості їх представленості у юнацькому і зрілому віці; – обґрунтовано віково диференційовану концептуальну модель розвитку й підтримки релігійної толерантності та розроблено психологічну програму з 12 занять.

2. The dissertation provides a theoretical substantiation and an empirical study of psychological differences in the manifestations of religious tolerance in youth and adulthood. The relevance of the topic is associated with the need to deepen psychological understanding of how individuals relate to religious and non-religious worldview differences under conditions of social transformation, war, forced displacement and reassessment of life orientations. Religious tolerance is interpreted as the capacity to recognise another person's right to a different religious or non-religious position while maintaining one's own worldview certainty and regulating cognitive, emotional-evaluative and behavioural responses to meaningful difference. The aim of the study is to theoretically substantiate and empirically investigate psychological differences in the manifestations of religious tolerance in youth and adulthood, to determine the age-specific pattern of its relationships with value-related, meaning-in-life, reflective, religious-worldview and life-experience characteristics, and on this basis to develop a conceptual model and a psychological programme for the development and maintenance of religious tolerance with regard to age

specificity. The object of the study is religious tolerance of the individual. The subject of the study comprises psychological differences in the structural organisation and manifestations of religious tolerance in youth and adulthood and its relationships with value-related, meaning-in-life, reflective, religious-worldview and life-experience characteristics of the individual. A coherent set of theoretical, empirical and statistical methods was used. Theoretical analysis, comparison, systematisation, synthesis and generalisation were employed to clarify the psychological content, structural organisation and factors of age differentiation of religious tolerance. The empirical battery included the author-developed questionnaire “Manifestations of Religious Tolerance of the Individual”, Schwartz’s PVQ-21, the Meaning in Life Questionnaire (MLQ), the Self-Reflection and Insight Scale (SRIS-12), and indicators of religious-worldview and life experience. Expert assessment of content validity, cognitive interviewing and pilot testing were used in developing the author questionnaire. Statistical processing included reliability analysis, factor procedures, between-group comparisons, effect-size estimation, correlation analysis, multiple regression with HC3 robust standard errors, and cluster analysis.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Копач Б.В. Релігійна свідомість як предмет психологічного дослідження. Перспективи та інновації науки. 2024. № 3(37). С. 885–894. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3(37)-885-894https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3(37)-885-894
- 2. Мудрак М., Копач Б. Психологічні детермінанти варіативності релігійної толерантності в поведінці особистості. Перспективи та інновації науки. 2026. № 1 (59). С. 3495-3504. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-1(59)-3495-3504
- 3. Мудрак М., Копач Б. Вікові особливості формування релігійної толерантності. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. 2026, том 37 (76) № 1. С. 165-170. DOI: https://doi.org/10.32782/2709-3093/2026.1/25
- 4. Мудрак М., Копач Б. Психологічні ресурси та механізми підтримки релігійної толерантності у зрілому віці. Перспективи та інновації науки. 2026. № 2 (60). С. 3320-3328. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-2(60)-3320-3328.
- 5. Копач Б.В. Психологічні формовияви релігійної толерантності у юнацькому віці. Габітус. 2025. Випуск 80. С.138-142. DOI: https://doi.org/10.32782/hbts.80.26
- 6. Копач Б.В. Чинники психологічної диференціації формовияву релігійної толерантності. Габітус. 2026. Випуск 81, том 2. С. 100-103. DOI: https://doi.org/10.32782/hbts.81.2.17
- 7. Бойко П., Копач Б. Проблема подолання духовної кризи в сучасному суспільстві // Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 11 трав. 2023 р.) Тернопіль : Західноукраїнський національний університет, 2023. С. 326-329. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48120
- 8. Бойко П., Копач Б. Психологічна структура релігійного світогляду особистості // Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 3-4 листоп. 2023 р.) Тернопіль : Західноукраїнський національний університет, 2023. С. 163-165. URL: https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/b3e3ee1b-5349-4467-bb3f-e18fa9e67560/content

- 9. Бойко П., Копач Б. Духовно-релігійні проблеми суспільства // Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 24 листоп. 2023 р.) Тернопіль : Західноукраїнський національний університет, 2023. С. 318-320.
- 10. Бойко П. Ю., Копач Б. В. Сенсожиттєві орієнтації як психологічний чинник формовияву релігійної толерантності // Стійкий розвиток: наука, технології та суспільство : матеріали наук.-практ. конф. (Київ, 27-28 лют. 2026 р.) Одеса : Видавництво «Молодий вчений», 2026. С. 124-128. URL: https://molodyivchenyi.ua/omp/index.php/conference/catalog/view/171/2971/6188-1
- 11. Копач Б. Взаємозв'язок релігійної толерантності з життєвим досвідом та ціннісними орієнтаціями // Особистість і суспільство: психосоціальні виміри ковітальної взаємодії : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. молод. вчених (Тернопіль, 30 квіт. 2026 р.) Тернопіль : ЗУНУ, 2026. С. 73-76. URL: https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/b26701f5-120b-4372-9b5c-455e394af8d5/content

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U104568

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мудрак Марія Афанасіївна

2. Mariia A. Mudrak

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3610-2490

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабчук Олена Григоріївна

2. Olena H. Babchuk

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5712-909X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савелюк Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Saveliuk

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5246-9677

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бугерко Ярослава Миколаївна

2. Yaroslava M. Buherko

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9138-5350

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фурман Оксана Євстахіївна

2. Oksana Y. Furman

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7082-9717

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Гірняк Андрій Нестерович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Гірняк Андрій Нестерович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Сидорович Олена Юріївна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна